

Header

ID nr	Revision nr
003286	5

Valid version

Titel Arbeta säkert på hög höjd Safe work at hights		
Utfärdat av Manufacturing / Refinery Nynashamn HSE Group / HSE Group	Processer Rules and work permits	
Författare Bert Pedersen/NHN/SE/Nynas Maria Froberg/NHN/SE/Nynas Sara Berglund/NHN/SE/Nynas	Godkänd av Cyril Thebault/NHN/SE/Nynas	
Dokumenttyp Instruction	Giltig fr o m 2016-02-11	Giltig till 2018-04-26

Arbeta säkert på hög höjd

Revisionsändring: Tillägg under punkt 4.1 Reparbeta/Rapellering samt ytterligare bild på verktygssäkring

1. Syfte

Att beskriva vilka hjälpmedel som är tillåtna att använda för säkert arbete på hög höjd samt regler gällande verktygssäkring.

1.1. Bakgrund

I samband med en kampanj för att minska olyckor av typen "Halka, stuka, ramla" så har reglerna för arbete på höjd skärpts. T ex så har arbete från stege kraftigt begränsats. I samband med TA2015 införs krav på verktygssäkring varför det införs även på ordinarie drift. Ett fallande föremål från hög höjd kan orsaka allvarlig skada och dödsfall.

2. Omfattning eller tillämpligt område

Gäller för raffinaderiet i Nynäshamn. Förbud gäller för arbete från stege, men det är fortsatt tillåtet att utföra kortvariga visuella inspektioner från stege. I ett nödläge gäller ett generellt undantag från förbudet och ett godkännande krävs därför inte. Omfattningen av fallande föremål och krav på säkring gäller verktyg, flyktmasker, telefoner, vattenflaskor mm, dvs lösa föremål. I dagsläget finns inget krav mot sekundär barriär av ex fastsatta muttrar (som kan lossna av vibrationer) utan detta hanteras genom underhållsrutin att handdra muttrar. I ett nödläge gäller ett generellt undantag om kravet på säkring av fallande föremål. Under insats av Räddningstjänst gäller också undantag från detta krav, de använder avspärrning av insatsområde.

3. Definitioner

Arbetsbock och Fast ställning	Fristående arbetsplan med trappsteg där höjden till planet är högst 1250 mm planets sidor minst 600 mm respektive 250 mm (definition enligt AFS 2004:3) Krav på ställningar beskrivs av NMS dokument 001832
-------------------------------	---

Stege	Stegar skall vara typkontrollerade eller certifierade utifrån AFS 2004:3 för att få användas yrkesmässigt. De ska dessutom vara tydligt och varaktigt märkta med tillverkarens eller importörens namn, tillverkningsår och typbeteckning.
Hög höjd	Åtgärder för skydd mot fall ska vidtas vid arbete över 1,25 meter. Gäller även fallande föremål.
Plattformsstege	Stabil stege med plattform som rymmer hela fötterna och som omgärdas av skyddsräcke på minst tre sidor
Plattformstrappa	Se plattformsstege
Fallande föremål	Lösa föremål som kan falla från hög höjd, ex verktyg, muttrar, flyktmask, telefon m.m.
Sekundär säkerhetsanordning	Ett ytterligare extra skydd, tex extra säkerhetslina, extra nät, låstråd till muttrar m.m.

4. Instruktion

4.1. Exempel på tillåtna hjälpmedel

- fasta plattformar (gretingar)
- plattformsstegar (lejdare) med ryggskydd från 2,10 m då lejdaren är högre 3 meter.
- plattformstrappor
- fasta ställningar
- skylift/saxlift
- hantverkarställningar/rullställningar
- arbetsbockar
- stege OBS endast för visuell inspektion utomhus.
- trappstege med en maximal plattformshöjd på 2,0 meter för arbeten inomhus.
- *reparbete/rapellering (se tillägg nedan)*

Ovanstående hjälpmedel utgör exempel på tillåtna hjälpmedel som kan ersätta stegar vid arbete på höjd, men även andra alternativ kan komma ifråga (vid osäkerhet kontaktas HSE-avdelningen). Följande krav ska dock alltid vara uppfyllda:

- anordningen ska vara stabil så att den inte riskerar att välta
- arbetsplanet ska vara plant, hårt och ej medföra halkrisk
- arbetsplanet ska vara tillräckligt stort för att ge stöd åt hela fötterna
- då arbetsplanets höjd överstiger 1,25 m eller om plattformens yta är mindre än kraven för arbetsbockar ska det föras med skyddsräcke, undantag trappstege.
- då risk för fall till lägre nivå där nivåskillnaden är 2 meter eller mer skall en arbetsmiljöplan upprättas.
- en sista lösningen som ibland måste tillgripas är livlina med helsele. Enbart midjebälte att fästa livlinan i är inte tillåtet. Livlinan skall anpassas till arbetshöjd och tillfredsställande fästsättningsanordningar (t ex dubbla eller mobila fästpunkter) skall finnas. Kabelstegar får inte användas som fästpunkt för livlina.
- *reparbete/rapellering får bara användas när arbetet, enligt riskbedömning kan utföras under säkra förhållanden, och där det inte går eller är befogat att använda andra säkrare arbetsutrustningar*

Det är under alla förhållanden förbjudet att klättra på kabelstegar, rör och annan utrustning som ej är avsedd att klättra på.

Även vid arbete i inomhusmiljö är det viktigt att tänka på vad man kliver på då t.ex. icke stabila stolar eller stolar som är försedda med dynor ej uppfyller krav enligt ovan. Vid arbeten inomhus, lampbyten, gardinupphängning osv, där arbetsbock inte är tillräcklig för arbete skall plattformsstege användas.

Stegar som inte uppfyller kraven enligt AFS 2004:3 eller blivit skadade/deformerade skall omedelbart kasseras.

Tänk på att även arbeten på lägre höjd än 1,25 meter kan innebära risk för skada vid fall. Planera ditt arbete - tänk efter före.

4.2. Hantering av undantag från förbud mot arbete från stege

Vid mycket få och speciella arbetsmoment utomhus kan stege trots allt vara enda alternativet för att arbetet ska kunna genomföras. Detta hanteras i arbetstillståndet. I detta ska framgå särskilt riktad riskbedömning avseende användning av stege.

4.3. Arbeten tillåtna från trappstege

Vid underhållsarbeten inomhus, kontor/lab/manskapsbyggnad och liknande är det tillåtet att använda en trappstege med maximal plattformshöjd av 2,0 meter. Med trappstege avses denna typ av stege:

5.1. Fallande föremål - säkring av verktyg/föremål på hög höjd

Ett fallande föremål ökar sin vikt dramatiskt (pga ökad fart) när den faller från hög höjd och nedslagskraften blir stor och kan i sin tur orsaka personskada/dödsfall.

Säkring av verktyg sker genom avsedd säkerhetslina (gärna självsammandragande som absorberar del av ryckkraften) fäst i midjebälte, handledsrem, säkerhetssele eller liknande. Förankring görs i avsedd ögla eller genom avsedd tejp/krympslang/snodd eller liknande. Föremål som har fästen kan säkras i denna del om det bedöms säkert.

Verktyg under 2 kg kan säkras mot kroppen. Verktyg som väger mer än 2 kg säkras istället i närgränsande fast konstruktion. Varje säkerhetslina har en maximal verktygsvikt och ska användas därefter.

Tänk på risken vid arbete intill roterande utrustning – fäst då ej i kroppen utan i närgränsande fast konstruktion.

Vid transport av föremål på hög höjd ska säkring göras. Utrustning som inte kan säkras på ett betryggande sätt ska hissas ned/upp vid transport. Transport kan ske med avsedd transportsäck/verktygsficka eller annan lämplig utrustning. Transport av större föremål görs med lämplig lyftanordning säkrad och avspärrad enligt NMS 002782 .

Bultar och muttrar, och andra smådelar, får aldrig förvaras löst på gretingplan (fasta plattformar) eller

ställningar medan arbete utförs. Använd lämplig behållare för förvaring. Säkerhetsnät kan användas. Inga verktyg eller material får förvaras på byggnadsställning, eller fasta plattformar. Om arbete sker på plattform (gallerdurk) och arbetsytan förses med presenning/svetsduk så man inte kan tappa föremål igenom durken, arbetsytan är beskaffad så man inte kan tappa saker över räcket (arbetszonen är med marginal inne på presenningen eller kanterna avskärmade med tex vägg av presenning/duk) kan detta användas som en form av säkring mot fallande föremål.

En sekundär säkerhetsanordning kan te.x. vara en extra säkerhetslina utifall den ordinarie skulle brista eller säkerhetsnät mm. Betänk användandet av sekundära säkerhetsanordningar vid riskbedömningar av särskilt riskfyllda arbeten.

Entreprenör ansvarar själv för att hålla med utrustning för verktygssäkring.

För personlyft/övriga lyft med kran se Säkerhetsbestämmelser för Nynäshamnsraffinaderiet NMS 002782 .

Undvik arbete på flera nivåer och använd avspärningar i de fall riskanalys påvisar att verktygssäkring ej blir möjlig.

Om verktyg och andra föremål hissas upp på hög höjd med hjälp av rep, talja & hink eller andra liknande lösningar måste även denna utrustning vara säkrad så att man t.ex inte tappar taget om repet och hinken faller ned och orsakar personskada eller skada på utrustning. Säkring i detta fall kan bestå av bromsande taljor, eller att man säkrar repet och hissar upp föremål etappvis varvid repet säkras om vid varje etapp. Lyftzon ska spärras av och/eller bevakas vid alla typer av lyft.

Under insats av Räddningstjänst får avsteg göras från denna regel, de använder avspärning av insatsområde som första säkerhetsanordning.

6. Bilagor

Exempel på märkning av typkontrollerad stege.

Exempel på märkning av typkontrollerad stege.

Exempel på produkter för säkring av föremål på hög höjd.

Version på engelska nedan

Safe work at hights

Dokumentlänkar

Bifogade filer

Last updated 2016-02-11 10:30:13 by Azra Bajramovic/NHN/SE/Nynas